

Sygn. akt I C 645/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rogowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Otylia Rękas-Sieradzka

po rozpoznaniu w dniu **1 października 2019 roku w Tarnobrzegu**

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B., J. B., A. W., D. B. i S. B. (1) jako następców prawnych S. B. (2)

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę zadośćuczynienia należnego S. B. (2) w związku ze śmiercią męża w wypadku w dniu 23 października 2017r.

I. **zasądza** od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powodów A. B., J. B., A. W., D. B. i S. B. (1) solidarnie kwotę 100.000 zł. (sto tysięcy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 czerwca 2018r. do dnia zapłaty,

II. **nakazuje** ściągnąć od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu – kwotę 4.000,00 zł (cztery tysiące złotych) tytułem brakującej opłaty sądowej od uwzględnionego powództwa,

III. **zasądza** od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 6.502,00 zł (sześć tysięcy pięćset dwa złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

IV. **zarządza** zwrot na rzecz powodów solidarnie niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 600 zł (sześćset).

SSO Marcin Rogowski

Sygn. akt I C 645/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 1 października 2019r.

S. B. (2) domagała się zasądzenia od (...) SA w W. tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie począwszy od dnia 11 czerwca 2018r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 23 października 2017r. miał miejsce wypadek drogowy w wyniku, którego śmierć poniósł jej mąż S. B. (2). Z mężem łączyła ją głęboka więź emocjonalna. Przez 53 lata tworzyli zgodne i kochające się małżeństwo, doczekawszy się pięciorga dzieci. Śmierć męża była dla niej bardzo traumatycznym przeżyciem. Odczuwała ból i cierpienie. Do chwili obecnej nie pogodziła się z tą stratą. Nadal go wspomina, kultywując pamięć po nim.

Nakazem zapłaty z dnia 17 lipca 2018r., sygn. akt I Nc 73/18 Referendarz Sądowy tut. Sądu uwzględnił w całości żądanie pozwu i orzekł o kosztach postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, że wypłacona w postępowaniu likwidacyjnym suma 20.000 zł stanowi odpowiednią rekompensatę poniesionej przez

powódkę krzywdy i wyczerpuje jej roszczenie w zakresie należnego zadośćuczynienia. Od wypadku minęło 9 miesięcy i dlatego wszystkie uczucia związane ze śmiercią S. B. (2) są świeże, natomiast z upływem lat będą one stopniowo wygasać, zaś krzywda może ulec złagodzeniu. Podniósł, że powódka zaadaptowała się do nowej rzeczywistości i nowej sytuacji, prawidłowo funkcjonuje w życiu codziennym i wywiązuje się z obowiązków i ról społecznych. Ponadto nie została osamotniona, mogła liczyć na pomoc pozostałych członków rodziny. Powódka nie korzystała ze specjalistycznej pomocy psychologa czy psychiatry i nie zażywała też żadnych leków, co świadczy o przebywaniu normalnego okresu fizjologicznej żałoby, niczym nie powikłanej nie przybierającej charakteru patologicznego. Końcowo wskazał, że ewentualne zadośćuczynienie powinno być zasądzone od daty wyrokowania.

Powódka S. B. (2) zmarła w dniu 2 grudnia 2018r. (odpis aktu zgonu – k. 159). Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2019r., sygn. akt I Ns 724/18 Sąd Rejonowy w Stalowej Woli stwierdził, że spadek po S. B. (2) zmarłej w dniu 2 grudnia 2018r. nabyli na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza dzieci: S. B. (1), A. B., J. B., A. W. i D. B. po 1/5 części każde z nich.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 października 2017r. w S. miał miejsce wypadek drogowy podczas, którego kierujący samochodem osobowym marki T. (...) Ł. T. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i zbliżając się do przejścia dla pieszych nie ustąpił pierwszeństwa przechodzącemu jezdnię S. B. (3), którego potrącił. W wyniku doznanych obrażeń ciała S. B. (2) (mąż powódki), pomimo podjętej reanimacji, zmarł.

/odpis skrócony aktu zgonu – k. 9, odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 10/

W dniu wypadku sprawca szkody korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną.

/dowód: bezsporne/

Pismem z dnia 24 kwietnia 2018r. powódka wezwała (...) SA w W. do wypłaty na jej rzecz zadośćuczynienia w wysokości 100.000 zł. Powyższe wezwanie pozwany otrzymał w dniu 30 kwietnia 2018r.

Decyzją z dnia 23 maja 2018r., po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, ubezpieczyciel wypłacił na rzecz powódki kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Decyzją z dnia 7 czerwca 2018r. przyznał jej z tego tytułu kolejną sumę 10.000 zł.

/wezwanie do zapłaty – k. 11-12, potwierdzenie odbioru – k. 13, decyzja z dn. 23.05.2018r. – k. 37-38, decyzja z dn. 07.06.2018r. – k.39/

S. i S. B. (2) tworzyli zgodne i kochające się małżeństwo. Przeżyli ze sobą 53 lata, doczekawszy się pięciorga dzieci. Powódkę łączyła z mężem głęboka więź emocjonalna. Zawsze mogła liczyć na jego wsparcie. Mąż pomagał jej w codziennych pracach domowych, takich jak np. praca w ogródku czy robienie zakupów. Spędzali razem wolny czas, zwłaszcza wtedy gdy odwiedzali ich najbliżsi. Śmierć męża była dla niej niezwykle traumatycznym przeżyciem. Straciła najbliższą sobie osobę, z którą przez ponad pół wieku dzieliła swoje radości i smutki. Odczuwała żal, cierpienie i pustkę. Spadły na nią obowiązki, które do tej pory pozostawały w gestii męża. Pomimo wsparcia najbliższych, aż do swojej śmierci nie pogodziła się z tą stratą. Do końca wspominała męża, odwiedzając często jego grób i kultywując pamięć po nim.

/zeznania świadków: S. B. (1) – k. 53/2 i J. B. – k. 54/

Sąd dał w całości wiarę dowodom z ujawnionych na rozprawie dokumentów, gdyż wszystkie zostały sporządzone przez uprawnione organy, w granicach przysługujących im kompetencji i w przepisanej formie, a ich wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i stron.

Na wiarę zasługują zeznania świadków J. B. i S. B. (1) na okoliczność relacji łączących powódkę z mężem i skutków, jakie w jej życiu wywołała śmierć męża.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Bezspornym jest, że pozwany na podstawie art.9 ust.1 i art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł S. B. (2), gdyż sprawca wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną. Odpowiedzialność ubezpieczyciela z mocy art. 822 k.c. obejmuje także zadośćuczynienie należne najbliższym członkom rodziny zmarłego za doznaną krzywdę.

S. B. (2) domagała się zasądzenia na jej rzecz tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł, przy uwzględnieniu wypłaconej w postępowaniu likwidacyjnym sumy 20.000 zł. Przedmiotowe roszczenie oparte zostało na art. 446 § 4 k.c., który stanowi, że Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krzywda ta to niemajątkowy skutek naruszenia dóbr osobistych w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie i posiadania męża. Kwestia ustalenia krzywdy ma podstawowe znaczenie dla określenia odpowiedniej sumy, która miałaby stanowić jej pieniężną kompensatę. Ze względu na niewymierność krzywdy, określenie w konkretnym wypadku odpowiedniej sumy pozostawione zostało Sądowi, który dysponuje w takiej sytuacji większym zakresem swobody, niż przy ustalaniu szkody majątkowej i sumy potrzebnej do jej naprawienia. Nie oznacza to jednak, by ocena Sądu nie poddawała się weryfikacji pod kątem jej zgodności z dyspozycją art. 446 § 4 k.c. Kryteria istotne przy ustalaniu „odpowiedniej” sumy zadośćuczynienia to: rodzaj naruszonego dobra, czas trwania cierpień, wiek pokrzywdzonego, intensywność doznań psychicznych oraz rokowania na przyszłość (wyrok SN z dn. 20.04.2006r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509). Wszystkie te kryteria winny być odniesione do okoliczności związanych z pokrzywdzonym, przy zastosowaniu, zobiiektywizowanych kryteriów oceny.

W odróżnieniu od obowiązku naprawienia szkody majątkowej kompensacja krzywdy ma charakter fakultatywny, o czym świadczy użyty w treści art. 446 § 4 k.c. zwrot, że „Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. Mając na uwadze, że zadośćuczynienie to ma kompensacyjny charakter ustalenie jego odpowiedniej sumy nie może polegać na przyznaniu wyłącznie symbolicznej kwoty pieniędzy, ponieważ powinna ona odpowiadać wielkości ustalonej krzywdy jako ekwiwalentu utraconych dóbr.

Sąd mając na uwadze wyniki postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie, w tym dzieląc twierdzenia przesłuchanych w sprawie świadków uznał, że kwotą adekwatną do poniesionej przez S. B. (2) krzywdy będzie suma 120.000 zł. S. B. (2) z mężem łączyła mocna więź emocjonalna. Przez ponad pół wieku tworzyli zgodne i kochające się małżeństwo, doczekawszy się pięciorga dzieci. Małżonkowie pomagali sobie nawzajem i wspierali się. Zmarły był energiczną i aktywną osobą, stąd też powódka zawsze mogła na niego liczyć w codziennych obowiązkach. Jego śmierć była dla niej niezwykle traumatycznym przeżyciem. Straciła kogoś kto był blisko niej zarówno w radości, jak i w smutku. Jej życie wypełniła pustka. Odczuwała żal i cierpienie. Pomimo wsparcia najbliższych, aż do swojej śmierci nie mogła pogodzić się z tą stratą. Często go wspominała, odwiedzała jego grób i kultywowała pamięć po nim.

Wszystkie powyższe okoliczności przemawiają za uznaniem, że kwotą odpowiednią do poniesionej przez powódkę S. B. (2) krzywdy będzie suma 120.000 zł. Niewątpliwie w każdej kochającej się i szczęśliwej rodzinie nagła śmierć współmałżonka jest niezwykle ciężkim przeżyciem, które wstrząsa drugim małżonkiem i pozostawia u niego ślady emocjonalne. Tak ustalone i przyznane zadośćuczynienie w zupełności spełnia postulat w zakresie ekonomicznie odczuwalnego tego rodzaju świadczenia i równocześnie postulat odniesienia go do realiów społeczno – ekonomicznych panujących w kraju.

Kwotę 120.000 zł pomniejszono o sumę 20.000 zł wypłaconą w postępowaniu likwidacyjnym i na rzecz powódki zasądzone żadaną w pozwie kwotę 100.000 zł.

Z uwagi na śmierć powódki w dniu 2 grudnia 2018r. spadek po niej nabyli w częściach równych na podstawie ustawy jej dzieci: S. B. (1), A. B., J. B., A. W. i D. B.. Zgodnie z art. 1034 § 1 kc do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Wskazać tutaj należy, że to samo dotyczy przysporzeń z tytułu dziedziczenia. W niniejszej sprawie wobec nie dokonania działu spadku po zmarłej powódce, na rzecz jej następców prawnych należało zasądzić kwotę zadośćuczynienia solidarnie.

Stanowiska stron w zakresie daty odsetek ustawowych były sprzeczne. Powodowie domagali się, podtrzymując żądanie pozwu, aby datą początkową był dzień, w którym ubezpieczyciel wypłacił na rzecz S. B. (2) częściowe zadośćuczynienie. Pozwany natomiast wskazał, że odsetki winny zostać zasądzone od dnia wyrokowania.

Orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego dotyczące określenia daty wymagalności roszczenia będącego zadośćuczynieniem, jest rozbieżne. Przyjmuje się, że jest to data w której pozwany ubezpieczyciel miał ustawowy obowiązek zlikwidowania szkody, albo też data wezwania do zapłaty, albo data wyrokowania. Zdaniem Sądu orzekającego, najbardziej adekwatne i właściwie uzasadnione jest stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w rozstrzygnięciu i uzasadnieniu wyroku z dnia 18.02.2011r. sygn. I CSK 243/10. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy posumował dotychczasowy dorobek orzecznictwa i wskazał, że terminem od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę jest – w zależności od okoliczności sprawy – dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynienie lub dzień tego wyrokowania. W uzasadnieniu między innymi wskazał, że wysokość krzywdy może się zmieniać w czasie, różna zatem w miarę upływu czasu może być też wysokość należnego zadośćuczynienia. W rezultacie początek opóźnienia w jego zapłacie może się łączyć z różnymi datami. Jeżeli więc powód żąda od pozwanego określonej kwoty tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od danego dnia poprzedzającego dzień wyrokowania, odsetki te powinny być zasądzone zgodnie z żądaniem, o ile tylko w toku postępowania zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście się powodowi należała tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez niego dnia. Jeżeli natomiast Sąd ustali, że zadośćuczynienie w rozmiarze odpowiadającym sumie dochodzonej przez powoda należy się dopiero od dnia wyrokowania, odsetki od zasądzonego w takim przypadku zadośćuczynienia mogą się należeć dopiero od dnia wyrokowania. Może być też tak, że w dochodzonej przez powoda sumie jej część może odpowiadać zadośćuczynieniu należnemu w terminie lub terminach poprzedzających dzień wyrokowania i odsetki od takich kwot będą z datą wcześniejszą, a od pozostałej części z datą wyrokowania.

W niniejszej sprawie Sąd przyznał odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 10.000 zł od dnia 11 czerwca 2018r., czyli od dnia, w którym ubezpieczyciel wypłacił na rzecz S. B. (2) częściowe zadośćuczynienie. W treści pozwu S. B. (2) wskazywał na ból i cierpienie, jakich doznała w wyniku straty męża. Pozwany był zatem w stanie ocenić istnienie krzywdy po stronie powódki, jej natężenie, dolegliwości, traumy i negatywne emocje i bez zwłoki zlikwidować szkodę. W toku procesu ustalono, że u powódki do dnia jej śmierci nadal utrzymywała się trauma związana z tym tragicznym zdarzeniem. W tym zakresie istotnym źródłem informacji były zeznania świadków J. B. i S. B. (1). Takie rozstrzygnięcie w zakresie odsetek ma swoje oparcie w przepisie art. 817 kc. Zgodnie z § 1 likwidacja szkody powinna się dokonać niezwłocznie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia (pозwany odebrał wezwanie do zapłaty w postępowaniu likwidacyjnym w dniu 30 kwietnia 2018r. – k. 13) i jak wyżej wskazano, było to możliwe do zrealizowania.

Na podstawie art. 98 kpc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie tytułem zwrotu kosztów postępowania sumę 6.502 zł, na którą składa się: 1.000 – opłata od pozwu, 5.400 zł- wynagrodzenie pełnomocnika (§ 2 pkt 6 rozporz. MS z dnia z dnia 22.10. 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), 102 zł – opłaty skarbowe od pełnomocnictw.

Do niezbędnych kosztów procesu Sąd zaliczył wynagrodzenie jednego pełnomocnika, gdyż powódka S. B. (2) była reprezentowana przez jednego pełnomocnika, który po jej śmierci reprezentował wszystkich powodów.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ukssc Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu kwotę 4.000 zł tytułem brakującej opłaty od pozwu, od której S. B. (2) była zwolniona.

Marcin Rogowski

ZARZĄDZENIE

(...).